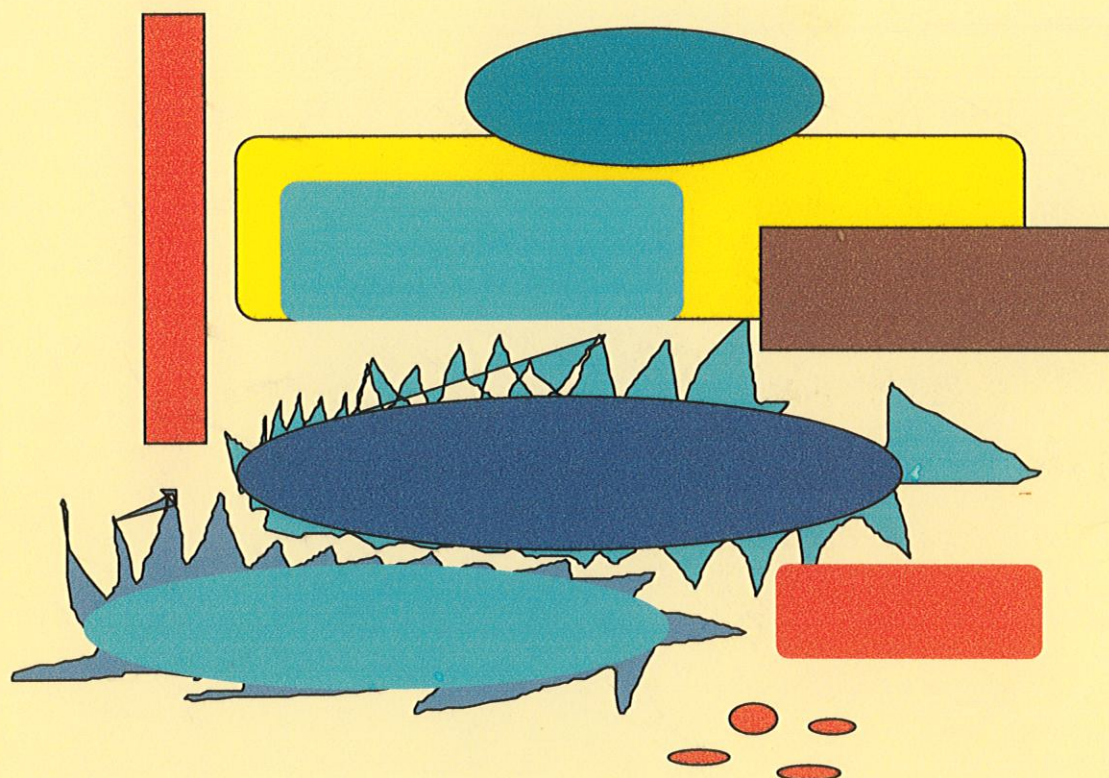


Sociaal
Economische
Raad

Advies



**Aanpassing van de
minimumlonen per 1 januari
2009.**

December 2008.

Samenvatting.....	2
Inleiding.....	3
1 Het voorstel van directie Arbeid en Onderzoek.....	4
1.1 Kanttekeningen bij het voorstel van directie Arbeid en onderzoek.	4
2 De recente economische ontwikkelingen.	6
3 De maatschappelijke noodzaak tot aanpassing van de minimumlonen.	8
3.1 De inflatie ontwikkeling.	8
3.2 De koopkrachtontwikkeling van de laagstbetaalden.....	8
4 De standpunten in de Raad.....	10

Samenvatting.

- Het voorstel van Directie Arbeid en onderzoek aan de minister van arbeid, sport en cultuur om de minimumlonen per 1 januari 2009 met 8,7% op grond van artikel 13 lid 1 van de landsverordening minimumlonen, is juridisch niet mogelijk. Directie Arbeid en Onderzoek geeft bovendien geen enkele argument om de minimumlonen te verhogen.
- Het economische draagvlak voor een aanpassing van de minimumlonen per 1 januari 2009 is door de gevolgen van de meest ernstige naoorlogse wereldwijde recessie niet aanwezig.
- Het verwachte verlies aan koopkracht gerekend van augustus 2007 t/m december 2008 zal 5% bedragen. De deflatie die vanaf september is geregistreerd zal naar verwachting ook in de eerste maanden van 2009 zich zal voortzetten. Dit zal tot een verdere verbetering van de koopkracht leiden.
- Een meerderheid van de Raad adviseert om een verhoging van de minimumlonen aan te houden. Eind maart zal de Raad het economische draagvlak evalueren en dan een vervolgadvisie over de hoogte van de minimumlonen worden uitgebracht.
- En minderheid acht een compensatie van de helft van de verwachte achterstand van 5% in de aanpassing van de minimumlonen tot 1 januari 2009 en daarmee de koopkracht van de laagstbetaalden door een verhoging de minimumlonen met 2,5% gerechtvaardigd. Zij meent dat daardoor ook de laagstbetaalden naar draagkracht de gevolgen van de recessie helpen dragen.

Inleiding.

Per brief d.d. 29 oktober 2009 heeft de directeur van Directie Arbeid en Onderzoek de minister van Arbeid geïnformeerd over de stijging van het prijsindexcijfer over de periode augustus 2007 tot augustus 2008.

Op basis van deze stijging zou de minister de minimumlonen conform kunnen verhogen na verkregen advies van de Sociaal Economische Raad.

Dit schrijven heeft de minister doorgestuurd naar de Raad met het verzoek om advies.

Het verzoek is door de Raad bestudeerd. Bij de beoordeling van het advies heeft de twee criteria gehanteerd.

Op de eerste plaats heeft de Raad het economische draagvlak onderzocht. Indien dit niet of in voldoende mate aanwezig is, zal een verhoging negatieve effecten hebben op o.a. de concurrentiepositie en de onderkant van de arbeidsmarkt.

Daarnaast heeft de Raad een verhoging getoetst op de maatschappelijke noodzaak. Uitgangpunt daarbij is de correctie van de koopkracht van de laagstbetaalden.

De Raad heeft na ampel beraad zijn advies geformuleerd. Hij betreurt dat het advies niet unaniem is.

1 Het voorstel van directie Arbeid en Onderzoek.

In zijn brief van 29 oktober 2009 aan de Minister van Arbeid constateert de directeur van Directie Arbeid en Onderzoek dat het prijsindexcijfer van augustus 2007 tot augustus 2008 gestegen zou zijn met 8,71 %.

Krachtens artikel de landsverordening minimumlonen zou de minister dan de minimumlonen met deze stijging kunnen verhogen na de SER te hebben gehoord.

Hij adviseert de Minister "om het proces te starten om over te gaan tot bovengenoemde wijzigingen zodat deze in werking kunnen treden met ingang van 1 januari 2009."

1.1 Kanttekeningen bij het voorstel van directie Arbeid en onderzoek.

Evenals voorgaande jaren heeft ook dit jaar Directie Arbeid Onderzoek haar advies tot verhoging van de minimumlonen niet onderbouwd.

Dit bevreemdt de raad omdat een niet weloverwogen verhoging van de minimumlonen tot uitstoot van arbeid kan leiden vooral aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Het betreft dan veelal laagproductieve werknemers die moeilijk in het arbeidsproces kunnen herintreden.

Directie Arbeid en onderzoek maakt melding van een stijging van 8,71% van het prijsindexcijfer. De dit is de gemiddelde stijging in de periode van augustus 2007 tot augustus 2008. De landsverordening minimumlonen heeft het echter over de stijging over bedoeld periode. Dat betekent dat het advies van Directie Arbeid en Onderzoek niet uitvoerbaar is, althans niet op basis van artikel 13 lid 1 van de landsverordening minimumlonen.

In de landsverordening minimumlonen is in artikel 13 lid 1 geregeld de mogelijkheid om het door inflatie veroorzaakte daling aan koopkracht te corrigeren.

Bij de invoering van de Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO) op 1 januari is gelijktijdig de ingeschatte inflatie door de BBO vooraf gecompenseerd. Op die datum werd naast verhoging van de minimumlonen ook de inkomstenbelasting verlaagd.

Hoewel het vooraf compensatie van de BBO effecten op de inflatie maatschappelijk wellicht noodzakelijk was, raakte daardoor het mechanisme van de koopkrachtcorrectie van de laagstbetaalden middels verhoging van de minimumlonen, verstoord is.

Dit is de reden geweest dat de Raad in april 2008 voor een tussentijdse aanpassing van de minimumlonen heeft geadviseerd.

Dit maakt dat onder de huidige omstandigheden het gebruikelijke mechanisme voor correctie van de koopkracht voor de laagstbetaalden, namelijk aanpassing van de minimumlonen, vooralsnog niet geschikt is.

2 De recente economische ontwikkelingen.

In zijn advies van 22 april 2008 over een tussentijdse aanpassing van de minimumlonen, had de Raad zich gebaseerd op de in februari 2008 uitgebrachte consultatierapport van het IMF en de economische verwachtingen van de Centrale Bank.

Beide instellingen waren positief gestemd over de economische vooruitzichten.

Dit vormde voor de Raad de basis om te adviseren de minimumlonen tussentijds te verhogen met 3,1% om het koopkrachtgat te corrigeren, gezien de aanhoudende hoge inflatie die ten tijde van het uitbrengen van het advies er was.

De economische situatie is binnen enkele maanden echter volledig omgeslagen. Dit komt vrijwel geheel door de economische crisis waarin de geïndustrialiseerde economieën zich nu bevinden.

Aruba heeft een exportgeleide economie die gebaseerd is op het toerisme en die vooral van de Amerikaanse markt afhankelijk is. Recentelijk heeft het National bureau of Economic Research (NBER) als officieel orgaan van de Amerikaanse overheid dat de VS al vanaf december 2007 in een recessie zitten.

Dat Aruba in de eerste helft van 2008 niet veel hiervan heeft gemerkt, moet worden toegeschreven aan een vertraagd effect, dat veroorzaakt wordt door vroege planning en boekingen in de toeristenindustrie. In de tweede helft van 2008 zijn de gevolgen van de economische recessie in Amerika en de overige markten meer en meer merkbaar.

De recessie is nu al de ernstigste naoorlogse, terwijl er nog geen zicht is op het eind noch de diepte. De omvangrijke stimulerings- en reddingsmaatregelen die in VS en de andere grote economieën zijn genomen om de recessie te bekorten, blijken nog steeds niet voldoende. Gaandeweg

wint de gedachte dat deze recessie gewoon uitgezeten moet worden terrein. De schattingen hoe lang dit zal duren, worden wel langer. Pas nadat het omslagpunt is bereikt, zal meer duidelijkheid ontstaan over de recordlengte van deze naoorlogse recessie.

3 De maatschappelijke noodzaak tot aanpassing van de minimumlonen.

Zoals eerder aangegeven toetst de Raad de maatschappelijke noodzaak van een aanpassing van de minimumlonen door de daling van koopkracht als gevolg van inflatie te beoordelen.

3.1 De inflatie ontwikkeling.

De invoering van de Belasting op Bedrijfsomzetten (BBO) op 1 januari 2007, de stijgende energieprijzen en de daling van de dollarkoers, leidden tot een exorbitant hoge inflatie in 2007 die op jaarbasis uitkwam op 10,2%.

Het CBS heeft over de periode januari 2008 t/m november 2008 een inflatie geregistreerd van 2,7%. In de maanden september, oktober en november is sprake van een forse deflatie. Gezien de verdere prijsdaling van benzine in december en de te verwachten afname van koopkracht, is de verwachting dat de inflatie in 2008 op jaarbasis uit zal komen op 2% - 2,5%.

De vooruitzichten voor het eerste kwartaal zijn ook gunstig te noemen. Factoren die hieraan zullen bijdragen zijn een verdere daling van de water- en elektriciteitsstarieven, lagere importprijzen door de aanhoudende recessie en de recente algemene appreciatie van de Amerikaanse dollar (behalve tegenover de Japanse Yen) en wellicht de verminderde binnenlandse vraag.

3.2 De koopkrachtontwikkeling van de laagstbetaalden.

Bij de invoering van de BBO op 1 januari 2007 werden de minimumlonen verhoogd met 7,4%. Hiervan was 4,4% bedoeld als koopkrachtcorrectie voor de stijging van het prijsindexcijfer over de periode augustus 2006 tot augustus 2007 en 3% ter compensatie voor prijseffecten van de BBO. Ook werd de inkomstenbelasting verlaagd. Het netto inkomen van de laagstbetaalden ging dus op 1 januari op 2 gronden vooruit en wel meer dan het geval zou zijn bij een koopkrachtcorrectie op basis van artikel 13 lid 1 van de landsverordening minimumlonen.

De inflatie in 2007 viel veel hoger uit dan vooraf was geschat. De forse aantasting van de koopkracht overtrof in ruime mate de inkomenscompensatie van de laagstbetaalden die vooraf was gegeven.

Om deze extra koopkrachtdaling te compenseren, adviseerde de Raad in april 2008 de minimumlonen te verhogen met 3,1%, welk advies op 1 juli 2008 werd opgevolgd.

De compensatie van de extra koopkrachtdaling had als peildatum 31 augustus 2007. Als vanaf dit punt gerekend wordt tot 1 januari 2009, dan zal nog sprake zijn van daling van koopkracht van wellicht 5%, ondanks de forse deflatie die zich thans voordoet. Naar verwachting zal de deflatie zich voortzetten in de eerste maanden van 2009, waardoor de verbetering van de koopkracht verder zal toenemen.

4 De standpunten in de Raad.

De Raad onderkent unaniem de ernst van de gevolgen die de recessies in de geïndustrialiseerde economieën heeft en nog zal hebben op de Arubaanse economie.

De Raad is zich ook unaniem van bewust dat deze gevolgen door alle lagen van de bevolking zullen worden gevoeld.

Een meerderheid stelt zich op het standpunt dat door de sinds september van dit jaar geregistreeerde deflatie de koopkracht is gestegen. De verwachting is dat de deflatie zich zal voortzetten in de eerste maanden van 2009, waarmee de koopkracht verder zal stijgen.

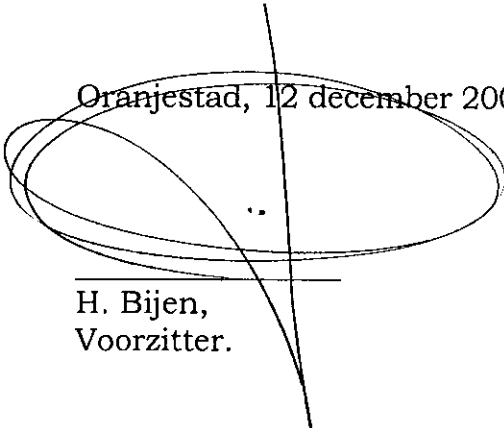
Zij adviseert daarom, gezien de ernst van de economische situatie en de vooruitzichten voor 2009 en de stijgende koopkracht door de aanhoudende deflatie, de minimumlonen vooralsnog niet te verhogen.

Een minderheid is van mening dat weliswaar de economische gevolgen door alle lagen van de bevolking gedragen moeten worden, maar dat daarbij wel de laagstbetaalden zo veel mogelijk moeten worden ontzien. Deze groep zal ondanks het dichten van het gat in de koopkrachtcorrectie op 1 juli 2008, zij naar verwachting een daling in koopkracht zullen hebben van augustus 2007 tot 1 januari 2009 van 5%. Compensatie van de helft van deze daling acht zij meer dan billijk.

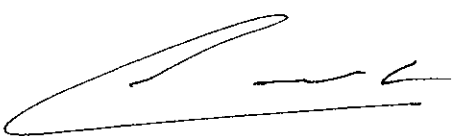
Zij adviseert daarom de laagstbetaalden, als bijdrage in collectieve inspanning om aan de moeilijke economische situatie het hoofd te bieden, de helft van de van augustus 2007 tot aan 1 januari 2009 verwachte daling van koopkracht met 5%, middels verhoging van de minimumlonen op 1 januari met 2,5% te compenseren. Daar dit niet op basis van artikel 13 lid 1 van de landsverordening minimumlonen mogelijk is, zal een landsbesluit h.a.m. hiervoor moeten worden geslagen.

De Raad zal nauwlettend de sociaal economische ontwikkelingen volgen. Het voornemen is om medio maart een evaluatie te maken en indien nodig een aanvullend advies over de minimumlonen uitbrengen.

Oranjestad, 12 december 2008.



H. Bijen,
Voorzitter.



Drs. S.R. Marapin,
Secretaris.

